

MOJCA KOMPARA LUKANČIČ

RAZUMEVANJE POLOŽAJA DVOJEZIČNOSTI PRI PRIPADNIKI DVEH RAZLIČNIH GENERACIJ V SLOVENSKI ISTRI

COBISS: 1.02

[HTTPS://DOI.ORG/10.3986/JZ.V25I1.7567](https://doi.org/10.3986/jz.v25i1.7567)

Položaj dvojezičnosti v slovenski Istri se nedvomno spreminja, o čemer pričajo rezultati splošne mature iz italijanskega jezika, mnenje učiteljev italijanskega jezika in rezultati raziskav v preteklih letih. V prispevku opazujemo položaj dvojezičnosti pri dveh generacijah, in sicer pri mlajših od 20 let in starejših od 40 let, in se na podlagi izsledkov raziskave opredeljujemo glede položaja dvojezičnosti.

Ključne besede: slovenska Istra, italijanščina, slovenščina, dvojezičnost, italijanski mediji

Understanding the Status of Bilingualism among Members of Two Generations in Slovenian Istria

The status of bilingualism in Slovenian Istria is clearly changing, which is also confirmed by the results of the general secondary-school leaving exam in Italian, the views of Italian language teachers, and the results of studies conducted in previous years. This article examines the status of bilingualism in two generations (i.e., under twenty and over forty) and defines it based on research findings.

Keywords: Slovenian Istria, Italian, Slovenian, bilingualism, Italian media

1 CILJI IN METODOLOGIJA

Namen prispevka je predstaviti izsledke raziskave o dvojezičnosti pri pripadnikih različnih generacij v slovenski Istri, in sicer izsledke raziskave, ki je bila začeta v letih 2013 in 2014 in v kateri smo v ospredje postavili anketirance, stare od 20 do 40 let, ki jih je bilo 45 %. V raziskavi, ki jo predstavljamo, smo se osredinili na anketirance, ki so bili leta 2014 v manjšini, in sicer na stare od 18 do 24 let, ki jih je bilo v predhodni raziskavi le 18 %, in stare nad 40 let, ki jih je bilo prej 13 %. V prispevku želimo preveriti, kakšen je položaj dvojezičnosti pri pripadnikih različnih generacij v slovenski Istri.

Uporabljena metodologija temelji na uporabi opisne statistike in zajema anketirance, ki živijo na dvojezičnem območju slovenske Istre, in slednji naj bi bili dvojezični. Raziskava temelji na anketnem vprašalniku, ki je sestavljen iz splošnega dela, s pomočjo katerega preverjamo mnenje o dvojezičnosti pri anketirancih, in iz preizkusa jezikovnega znanja, s pomočjo katerega preverjamo dejansko znanje italijanskega jezika pri anketirancih. S pomočjo anketnega vprašalnika smo želeli izvedeti, ali je v medgeneracijskem okviru slovenska Istra dvojezična. V raziskavi je sodelovalo 161 anketirancev iz slovenske Istre.

2 ORIS DVOJEZIČNOSTI

Z dvojezičnostjo se v slovenskem prostoru že vrsto let ukvarjajo številni avtorji (Čok 2006; 2008; 2009; Zudič Antonič – Malčič 2007; Zorman 2005; Sedmak 2009; Svanjak 2013; Bažec 2016). Pogosto se sprašujemo, kdaj je posameznik opredeljen kot dvojezičen in kaj ga definira kot takšnega. Dvojezičnost lahko razložimo kot posameznikovo zmožnost jezikovne kompetence in znanja v vsaj dveh jezikih (Baker 2011; Moradi 2014). Hamzeh Moradi (2014) dodaja, da je dvojezični posameznik zmožen govoriti, brati in razumeti dva jezika.

Dvojezičnost je mogoče razvrstiti po stopnjah tekočega govora, zmožnosti govornega jezika, pa tudi po starosti, kontekstu, načinu učenja jezika ipd. Po Colin Baker (2011) govorimo o dvojezičnosti, ko mislimo na otroke, ki postanejo dvojezični zaradi nenehnega stika z dvema jezikoma. Livija Knaflič (2010) o dvojezičnosti trdi, da gre za zmožnost govornca, da uporablja dva jezika. Potemtakem smo dvojezični, ko razumemo druge in nas drugi razumejo v več kot enem jeziku (Siraj-Blatchford – Clarke 2000), ko lahko na naraven in spontan način izrazimo svoje misli v dveh jezikih.

Poraja se vprašanje, kako merimo dvojezičnost pri posameznikih oz. ali je sploh izmerljiva. Auer in Wei (2007) pravita, da je merjenje dvojezičnosti vprašljivo, saj samo po sebi ni dovolj podrobno opredeljeno. Že sama dvojezičnost je opredeljena kot idealna oz. delna ter vzporedna in sestavljena (Weinreich 1953), začetna (Diebold 1964) ter sprejemljiva in delna (Hockett 1958). Livija Knaflič (2010) pravi, da nimamo na voljo ustreznih instrumentov, ki bi merili raven dvojezičnosti, zato se sprašujemo, kdaj je posameznik dvojezičen in kako lahko opredelimo raven dvojezičnosti. Omeniti velja lestvico Bakerjeve (2011) o uporabi različnih jezikov v različnih okoliščinah.

Navadno o dvojezičnosti govorimo, ko mislimo na otroke, ki postanejo dvojezični, ker so hkrati v stalnem stiku z dvema jezikoma. Povod za nastanek dvojezičnosti so lahko družinske razmere, in sicer tu mislimo na družine, ki uporabljajo dva jezika, da se med seboj sporazumevajo. Omeniti velja tudi primere dvojezičnosti, ki nastopijo, ko se družina preseli v novo jezikovno okolje. V takih razmerah se otrok srečuje z dvema jezikovnima okoljema lahko že od rojstva, saj so njegovi starši pripadniki enega jezikovnega okolja, država, v kateri odrasča, pa predstavlja drugo jezikovno okolje. O sekvenčni dvojezičnosti govorimo, ko je otrok usmerjen v rabo dveh jezikov prav zaradi preselitve v drugo jezikovno okolje. V takih primerih se otrok običajno sreča z drugim jezikom v šolski dobi (Knaflič 2010). Opisane tipologije dvojezičnosti so lahko definirane kot »čiste«, vendar pa so zelo redke, saj ima vsak posameznik svojo zgodbo in se zato dvojezičnost težko kategorizira (Knaflič 2010).

Prednosti dvojezičnosti so nedvomno številne, začenši z zmožnostjo medkulturne komunikacije, boljšim osredotočenjem in zmožnostjo hitrih sprememb dejavnosti v primerjavi z enojezičnimi govorci (Marian – Shook 2012). Jezik ima nedvomno povezovalno funkcijo v skupnosti in opredeljuje pripadnost posameznika

(Pavlenko 2006). O dvojezičnosti ne govorimo samo pri otrocih, ampak je prisotna tudi pri odraslih, ki jim prvi jezik ne služi več za komunikacijo v novem delovnem ali učnem okolju. Pri dvojezičnosti ima ključno vlogo motivacija, saj olajša jezikovno usvajanje. Omeniti velja tudi primere, ko ima materni jezik govorca nižji družbeni status in razkriva korenine, zato ga govorec pogosto zamolči (Pavlenko 2006). Livija Knaflič (2010) pravi, da se tak govorec razvije v posameznika s kulturno identiteto, ki vključuje elemente obeh kultur. Prav v primerih enakovrednih statusov jezikov ima dvojezičnost prednost in predstavlja sredstvo sprejemanja razlik.

3 VPLIV ITALIJANSKIH MEDIJEV NA DVOJEZIČNOST V SLOVENSKI ISTRI

Slovenska Istra predstavlja posebej zanimivo strateško mešano območje (Novak Lukanovič 1998), kjer se slovenski jezik prepleta z italijanskim in kjer sobivata dve skupnosti, slovenska in italijanska (Zerzer 2009). Z dvojezičnostjo v slovenski Istri se je ukvarjalo kar nekaj raziskovalcev (Novak Lukanovič 1998; 2010; Novak Lukanovič – Mulec 2014; Furlan 2010; Kompara 2014; 2015; Stepien idr. 2013), vendar med njimi ni nikogar, ki bi se osredinil na vpliv italijanskih medijev na dvojezičnost (Kompara 2015). Izsledki raziskave Mojce Kompara (2015) o pomenu italijanskih medijev za dvojezičnost, ki jo je pozneje, leta 2017, nadgradila, kažejo, da so imeli italijanski mediji močan vpliv na Slovence, ki so živeli ob italijanski meji, predvsem na tiste, ki so živeli na dvojezičnem območju slovenske Istre. Poudarja (Kompara 2015; 2017), da so v osemdesetih in devetdesetih letih 20. stoletja posamezniki iz slovenske Istre in tudi tisti, ki so živeli vzdolž meje z Italijo, pogosteje spremljali italijanske medije, predvsem italijansko televizijo, kot slovenske, saj so bili italijanski programi bolj zanimivi, slikoviti, pa tudi njihov signal je bil velikokrat boljši od slovenskega. Italijanskih programov niso spremljali le mladi, ampak tudi starši in starejši ter otroci, torej več generacij. Italijanska televizija je pri prebivalcih slovenske Istre ključno vplivala na obvladovanje in znanje italijanskega jezika (Kompara 2015).

4 VLOGA ITALIJANSKIH MEDIJEV PRI OHRANJANJU DVOJEZIČNOSTI V SLOVENSKI ISTRI

Iz raziskave, ki je bila opravljena v letih 2013 in 2014 (Kompara 2014) in je zajemala učitelje italijanskega jezika na dvojezičnem območju slovenske Istre, je razvidno, da se je položaj dvojezičnosti z leti spreminjal, in sicer je v zadnjih dvajsetih letih mogoče zaznati upad znanja italijanskega jezika. Na podlagi izsledkov iz raziskave je bilo znanje italijanščine v osemdesetih in devetdesetih letih 20. stoletja na visoki ravni; učeči so se ga radi učili, pri tem ni bilo negativnega trenda, jezik so uporabljali vsakodnevno in so bili z njim v stiku tudi preko italijanskih medijev (Kompara 2014; Stepien idr. 2013).

Vpliv italijanskih medijev na položaj dvojezičnosti v slovenski Istri je bil podrobneje raziskan v letih 2015–2017 (Kompara 2015; 2017). V raziskavo je bilo

vključenih 40 anketirancev iz slovenske Istre, rojenih v letih 1970–1980. Na podlagi odgovorov trdimo, da so imeli italijanski mediji v osemdesetih in devetdesetih letih 20. stoletja pomembno vlogo, saj jih je spremljalo skoraj 60 % vprašanih, zgolj 1 % je spremljal samo slovenske medije. Posledično se je kar 75 % vprašanih italijanskega jezika naučilo v predšolskem obdobju in kar 87 % vprašanih je povedalo, da so italijanski mediji, tu mislimo predvsem na italijansko televizijo, pozitivno vplivali na njihovo znanje italijanščine. Slednje je razvidno tudi iz rezultatov jezikovnega preizkusa, saj so ti še vedno izkazovali visoko raven znanja italijanskega jezika, in sicer s povprečno oceno 4,27 od 5. Za primerjavo poudarimo, da je pri mlajših anketirancih (v starostni skupini od 20 do 25 let) povprečna ocena 2,53 od 5.

5 SINHRONI POLOŽAJ DVOJEZIČNOSTI V SLOVENSKI ISTRI

Za pregled sinhronnega položaja dvojezičnosti v slovenski Istri so bili intervjuvani učitelji v osnovnih in srednjih šolah, ki poučujejo italijanski jezik v slovenski Istri, kjer sta slovenski in italijanski jezik učna jezika (Stepien idr. 2013; Kompara 2014). Iz izsledkov intervjujev je mogoče sklepati, da mladi, rojeni po letu 1990, niso več dvojezični posamezniki; to potrjujejo tudi številni jezikovni tečajji, pomoč v obliki inštrukcij, pa tudi spremenjeni učni programi in uporaba lažjih učnih gradiv. Intervjuvani učitelji menijo, da se znanje italijanskega jezika progresivno vsako leto slabša, zato je treba ukrepati (Stepien idr. 2013; Kompara 2014). Nič obetavnejši niso niti maturitetni rezultati iz italijanskega jezika (RIC 2018), saj so se med letoma 1999 in 2006 zniževali odstotki za doseganje pozitivne ocene, v zadnjih desetih letih pa najvišje število točk dosega le peščica dijakov, praviloma manj kot 10 %.

Kljub slabi napovedi pa kar 86 Slovencev, ki so sodelovali v raziskavi o obvladovanju knjižnega jezika – zahtevala je branje, pisanje, rabo in poznavanje jezika –, meni, da so dvojezični: to je zatrdilo 88 % vprašanih, 81 % jih meni, da je slovenska Istra dvojezična. Zgolj 37 % sodelujočih je pravilno rešilo jezikovni preizkus, ki zajema preproste vaje iz rabe jezika, in sicer nekaj prevodov, slovničnih vaj ipd. Najslabše rezultate so dosegli tisti, ki so bili stari od 20 do 25 let, torej so odražali v obdobju, ko so italijanski mediji izgubili primat in so se začeli razvijati slovenski mediji. To potrjuje, da je imela italijanska televizija nedvomno pomemben vpliv na dvojezičnost v slovenski Istri, saj je 50 % vprašanih potrdilo, da so bili v otroštvu bolj povezani z italijansko kot s slovensko kulturo (Kompara 2017).

6 DVOJEZIČNOST PRI PRIPADNIKIH DVEH GENERACIJ V SLOVENSKI ISTRI

Pri raziskavi sinhronnega in diahronnega položaja dvojezičnosti in vpliva italijanskih medijev na položaj dvojezičnosti v slovenski Istri nas je zanimala dvojezičnost pri pripadnikih dveh generacij v slovenski Istri. V ta namen smo izvedli

raziskavo, ki je zajela 161 anketirancev iz slovenske Istre, od tega je bilo 20 % moških in 80 % žensk. V analizi iz leta 2014 (Kompara 2014) smo se osredinili pretežno na anketirance, stare od 20 do 40 let, takih je bilo 45 %, zato smo se v pričujoči raziskavi odločili, da se osredotočimo na dve starostni skupini, in sicer do 20 let in nad 40 let, ter tako preverimo, ali lahko pri pripadnikih dveh generacij v slovenski Istri govorimo o dvojezičnosti. V ta namen smo povabili k sodelovanju dve slovenski gimnaziji v slovenski Istri, in sicer Gimnazijo Piran ter Gimnazijo Koper, ter profesorje italijanskega jezika prosili, naj bi polnoletne dijake povabili k sodelovanju. Anketirance, stare nad 40 let, smo anketirali s pomočjo metode snežne kepe, in sicer pretežno preko družbenih omrežij in drugih medijev.

7 REZULTATI

7.1 O položaju dvojezičnosti

V spletni raziskavi, ki so jo učitelji italijanskega jezika posredovali dijakom, je sodelovalo 78 % anketirancev, starih do 20 let, torej gre za dijake obeh gimnazij. Težje je bilo pridobiti anketirance, starejše od 40 let, saj večina teh ne uporablja socialnih omrežij, prek katerih bi jih lahko povabili, da se udeležijo raziskave in rešijo anketni vprašalnik, ki je bil sestavljen s pomočjo spletnega portala lka.si. Izsledki raziskave po posameznih vprašanjih so razvidni iz preglednice 1. Anketirancev v starostni skupini nad 40 let je bilo 22 %. Med anketiranci, starimi do 20 let, je bila razumljivo najvišja dosežena izobrazba osnovnošolska, med tistimi, starimi nad 40 let, pa srednješolska (69 %) in univerzitetna (31 %).

67 % vseh vprašanih anketirancev se je izobraževalo v osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom, 43 % se jih je izobraževalo v srednji šoli s slovenskim učnim jezikom, 5 % se jih je izobraževalo v osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom in 4 % v srednji šoli z italijanskim učnim jezikom. Mnenje anketirancev, starih do 20 let, in tistih, ki so starejši od 40 let, je bilo skoraj enotno: 84 % vprašanih se je odločilo za odgovor, da je slovenska Istra dvojezična. 11 % jih meni, da ni dvojezična, 5 % je izbralo odgovor »ne vem«. Podobno so odgovorili tudi na vprašanje o tem, ali so dvojezični oni sami, in sicer jih 63 % meni, da so, med slednjimi je bilo največ anketirancev, starih nad 40 let, 30 % jih meni, da niso dvojezični, med slednjimi je bilo največ anketirancev, starih do 20 let, 7 % jih je odgovorilo »ne vem«. Izsledke primerjamo z rezultati iz leta 2014 (preglednica 2), ko se je 89 % vprašanih opredelilo za dvojezične. Na vprašanje, ali je družina, iz katere prihajajo, dvojezična, je 38 % vprašanih odgovorilo pritrdilno, 28 %, da ni, 15 %, da samo oče ali mati in oče, in 4 %, da samo mati. Na vprašanje, ali so stari starši dvojezični, je 42 % vprašanih odgovorilo, da so, 38 %, da niso, 17 %, da samo babica, in 2 %, da samo dedek. Iz zgornjih izsledkov je razvidno, da se večina vprašanih še vedno opredeljuje za dvojezične tako v smislu družinskih okoliščin kot osebnega videnja dvojezičnosti.

Preglednica 1: Rezultati o položaju dvojezičnosti

Vprašanje	Starostna skupina do 20 let	Starostna skupina nad 40 let	Vsi anketiranci
Število anketirancev	78 %	22 %	–
Najvišja pridobljena izobrazba – osnovnošolska	100 %	–	–
Najvišja pridobljena izobrazba – srednješolska	–	69 %	–
Najvišja pridobljena izobrazba – univerzitetna	–	31 %	–
Izobraževanje v osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom	73 %	44 %	67 %
Izobraževanje v srednji šoli s slovenskim učnim jezikom	–	43 %	–
Izobraževanje v osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom	–	5 %	–
Izobraževanje v srednji šoli z italijanskim učnim jezikom	–	4 %	–
Slovenska Istra je dvojezična	45 %	92 %	84 %
Slovenska Istra ni dvojezična	40 %	2 %	11 %
Ne vem, če je slovenska Istra dvojezična	5 %	0 %	5 %
Se lahko opredelijo za dvojezične?	25 %	85 %	63 %
Se ne morejo opredeliti za dvojezične?	68 %	15 %	30 %
Se ne znajo opredeliti, ali so ali niso dvojezični	7 %	0 %	7 %

Preglednica 2: Rezultati iz leta 2014

Vprašanje	DA	NE
Je družina, iz katere prihajajo, dvojezična?	38 %	28 %
Dvojezičen je oče ali mati in oče	15 %	–
Dvojezična je samo mati	4 %	–
So stari starši dvojezični?	42 %	38 %
Dvojezična je samo babica	17 %	–
Dvojezičen je samo dedek	2 %	–

7.2 O pomenu jezikov in dvojezičnosti

V nadaljevanju nas je zanimalo, kaj anketirancem pomeni dvojezičnost. Na voljo so imeli več odgovorov. 70 % jih je navedlo, da jim pomeni dvojezičnost zmožnost tekočega sporazumevanja v dveh jezikih, 58 % jih meni, da gre za kulturno in jezikovno prednost, 37 % jo je opredelilo samo za jezikovno prednost, 23 % za zmožnost komunikacije z družino in ostalim sorodstvom, 11 % za kulturno prednost, 4 % pa so pod drugo navedli dodatno kulturo, razumevanje sveta s pogledom z dveh različnih stališč. Na vprašanje o številu jezikov, ki jih anketiranci govorijo, so ti odgovarjali,

da govorijo najmanj dva in največ sedem jezikov. Z medgeneracijskega vidika je nekoliko več jezikov navedla skupina, stara nad 40 let. Med jeziki so vsi anketiranci navedli slovenski jezik, po pogostosti pa sledijo italijanski in nato angleški jezik ter jeziki bivše skupne države, med drugimi jeziki je bilo tudi nekaj manj pričakovanih, in sicer ruščina, portugalščina, japonsščina in nizozemščina. 96 % anketirancev meni, da je zanje znanje jezikov pomembno, zgolj 4 % so mnenja, da ni pomembno. Večinoma so anketiranci izrazili željo po znanju še kakšnega tujega jezika, zgolj 2 % pa jih meni, da znajo dovolj jezikov. Med jeziki, ki bi se jih želeli naučiti, so navedli pretežno evropske jezike, npr. nemščino, francoščino, španščino, ruščino, nekaj jih je navedlo tudi bolj eksotične jezike, npr. korejščino, švedščino, norveščino, japonsščino, arabščino in kitajščino.

7.3 O znanju italijanskega jezika

V nadaljevanju smo anketirance povprašali o znanju italijanskega jezika, in sicer nas je zanimalo, kako bi ocenili svoje trenutno znanje italijanskega jezika. Anketirancem smo dali na voljo ocenjevalno lestvico od 1 do 5, pri čemer je 1 najnižja, 5 pa najvišja ocena. Največ anketirancev, in sicer 30 %, bi znanje italijanskega jezika ocenilo z oceno 3 (dobro), 25 % z oceno 4 (prav dobro), 23 % z oceno 5 (odlično), 18 % z oceno 2 (zadostno) in 2 % z oceno 1 (nezadostno). Anketiranci so navedli, da so se italijanskega jezika učili najmanj eno leto, največ pa 35 let. Povprašali smo jih tudi, kakšno povprečno oceno so imeli v osnovni in srednji šoli. 63 % vprašanih je imelo v osnovni šoli povprečno oceno 5 (odlično), 29 % 4 (prav dobro), zgolj 7 % 3 (dobro). Nižje ocene od 3 (dobro) ni navedel nihče. Povprečne ocene anketirancev v srednji šoli so nekoliko nižje, saj jih je 59 % zavrnilo, da je bila njihova povprečna ocena 5 (odlično), 30 % jih je imelo oceno 4 (prav dobro), 7 % 3 (dobro) in 2 % 2 (zadostno). Kljub navedenim visokim povprečnim ocenam so anketiranci kritični do lastnega znanja italijanskega jezika, saj jih je 69 % mnenja, da je slednje pomanjkljivo, 6 % pa ni izrazilo mnenja. 80 % vprašanih pravi, da potrebuje več jezikovnega znanja. Na vprašanje, kako pogosto uporabljajo italijanski jezik, je največ anketirancev, in sicer 21 %, navedlo, da italijanski jezik uporabljajo občasno ali redko, 20 % ga uporablja pogosto, 18 % pa zelo pogosto ali zelo redko, zgolj 2 % nikoli. Na vprašanje o rabi jezika v Italiji je 54 % vprašanih povedalo, da komunicirajo izključno v italijanskem jeziku, 29 % jih govori v italijanskem in angleškem jeziku, 7 % izključno v angleškem jeziku, 14 % v italijanskem in slovenskem jeziku in 2 % izključno v slovenskem jeziku. 52 % vprašanih meni, da nima težav pri sporazumevanju v italijanskem jeziku, 37 % jih pravi, da take težave ima, 11 % vprašanih se ni opredelilo. Na vprašanje o težavah pri rabi italijanskega jezika so imeli anketiranci na voljo več odgovorov: največ anketirancev (57 %) je navedlo, da imajo pomanjkljivo besedišče, 48 % jih je navedlo slovnične težave, 36 % pomanjkanje samozavesti, 25 % komunikacijske težave, 23 % pomanjkanje splošnega znanja jezika, 20 % jih ima občutek sramu in zgolj 14 % vprašanih po lastnem mnenju nima težav pri komunikaciji v italijanskem jeziku.

8 PRIMERI AKTIVNEGA ZNANJA

V nadaljevanju smo želeli preveriti aktivno znanje italijanskega jezika anketirancev. V ta namen smo pripravili 15 jezikovnih nalog, ki so jih anketiranci rešili v okviru anketnega vprašalnika, in sicer je šlo za prevode povedi v italijanski jezik, ki so zahtevali poznavanje kompleksnejših italijanskih časov; takih povedi je bilo pet. Sledile so naloge, ki so zahtevale popraviljanje slovničnih napak, kot so dvojni soglasniki ter raba predloga, člena, opuščaja in naglasnega znamenja; takih povedi je bilo pet. Za preveritev poznavanja italijanskega besedišča so morali anketiranci dokončati ustaljene italijanske besedne zveze, pregovore in reke; takih nalog je bilo pet. Rezultati posameznih nalog so prikazani po posameznih starostnih skupinah v nadaljevanju.

8.1 Primeri prevodov povedi

V okviru petih povedi, ki so jih morali anketiranci prevesti iz slovenščine v italijanščino, so bile izbrane povedi s kompleksnejšo slovnično strukturo, in sicer pretežno v pretekliku in prihodnjiku, pri čemer je težave povzročala ne samo raba pravilnega preteklika, npr. *passato prossimo* in *imperfetto*, ampak tudi raba ustreznega pomožnega glagola, in sicer *essere* in *avere*.

8.1.1 Anketiranci so morali v italijanščino prevesti poved *Včeraj je v Trstu deževalo*. Gre za preprosto poved v pretekliku, pri kateri morajo biti anketiranci pazljivi, saj so italijanski glagolski časi kompleksnejši od slovenskih; odločiti so se morali med rabo *passata prossima* in *imperfetta*. Vseh 161 vprašanih je to jezikovno nalogo rešilo, največji odklon pa je bil opažen pri mlajši generaciji vprašanih, saj jih je nalogo prav rešilo zgolj 22 %. Anketiranci v starostni skupini nad 40 let so bili uspešnejši, saj jih je nalogo prav rešilo 78 %. Pravilni prevod povedi je *Ieri a Trieste ha piovuto* oz. *Ieri a Trieste è piovuto*. Gre torej za poved, pri kateri moramo uporabiti italijanski preteklik *passato prossimo*, tip povedi in raba glagola *deževati* pa zahtevata rabo pomožnega glagola *avere* ali *essere*.

V nadaljevanju velja izpostaviti nekaj najbolj pogostih napak anketirancev. Skupno 5 % anketirancev je imelo težave s pravilnim zapisom glagola *avere*, in sicer v obliki *ha*, pri čemer so izpustili črko *h*, ki je v italijanščini nema, in tako se je poved glasila *Ieri a Trieste a piovuto*, torej so uporabili *a*, ki ima vlogo predloga, namesto glagola *ha*. Slednje lahko razumemo kot manjšo napako, ki se v govoru ne more zgoditi in ni opazna, saj je *h* nem. Med primere, ki so sicer imeli pravilno izbran glagolski čas, lahko štejemo tudi primer *Ieri ha piovuto in Trieste*, pri čemer opazimo napačno rabo predloga, in sicer *in* namesto *a*, ter napačen zapis *Trieste*. 12 % anketirancev je uporabilo preteklik *imperfetto*, ki v taki povedi ni pravilen, saj poved zaradi nedovršnega glagola nujno potrebuje dovršni preteklik, in so poved prevedli kot *Ieri pioveva a Trieste*. 5 % vprašanih se je znašlo tako, da so nekoliko spremenili oz. parafrazirali poved, in sicer *Ieri c'era la pioggia a Trieste*, s čimer so glagol nadomestili z zvezo glagola *biti* in samostalnika (*piovere – pioggia*), tako da

bi se poved, prevedena nazaj v slovenščino, glasila *Včeraj je bil v Trstu dež*, sicer pa slovnično ni napačna. Sledi nekaj neustreznih prevodov, ob katerih je mogoče trditi, da anketiranci ne poznajo glagola *deževati* (*piovere*), saj so uporabili kar angleški glagol (*rain*), npr. *In Trieste ha rained*. V prevodu povedi opazimo napačno rabo predloga *in* namesto *a* in pravilno rabo pomožnega glagola *avere*. Podobnih anomalij je bilo še nekaj, in sicer *Ieri piangeva a Trieste*, pri čemer je uporabljen glagol *piangere* (*jokati*) namesto *piovere* (*deževati*). Na vsebinski ravni je en anketiranec poved postavil v prihodnjik, in sicer *Domani a Trieste piovera*, pri čemer je pozabil na naglasno znamenje pri glagolu. Sledi še nekaj neustreznih prevodov, in sicer *Ieri hai pioveva a Trieste*, *Ieri era piove a Trieste*, *Ieri era la pigia a Trieste* ipd.

8.1.2 V drugem primeru so morali anketiranci prevesti poved *Čez leto dni bom ob takem času že maturiral* v prihodnjik. Tudi tu so bili najslabši odgovori med mladimi, stari do 20 let, in sicer jih 15 % povedi sploh ni v celoti prevedlo ali pa so navedli, da je ne znajo prevesti. Samo 18 % anketirancev, starih nad 40 let, in samo 5 % anketirancev, starih do 20 let, je poved prevedlo prav. Kot pravilne prevode povedi *Čez leto dni bom ob takem času že maturiral* smo upoštevali prevode *Entro un anno avrò conseguito l'esame di maturità*, *Tra un anno in questo periodo sarò già diplomato*, *Tra un anno in questo periodo prenderò il diploma*. Deleži pravilnih odgovorov so zelo majhni, saj so imeli anketiranci težave tako z iskanjem pravilnega glagolskega časa, in sicer *futuro semplice* (prihodnjik), kot tudi samostalnika, saj smo opazili izmenjavo samostalnikov *laurea*, *maturità*, *diploma*: pravilna sta samostalnika *maturità* in *diploma*, saj se *laurea* uporablja za zaključek dodiplomskega študija. Sledi nekaj neustreznih primerov rabe samostalnika: *in un anno prenderò già la laurea*, *tra un ano allo stesso tempo mi lauro*. Opazamo tudi zamenljivost z angleškim glagolom *graduate*, in sicer v primeru *da questo tempo al anno prossimo, avro graduato*. Izpostavljamo še nekaj pomenskih neskladij, in sicer *tra un anno finiro la scuola* (pri katerih opazimo tudi napačno rabo glagola *finire*), *dopo uno anno io finiscero la ginnasia* (pri katerih opazimo napačno rabo glagola *finire* in samostalnika *ginnasio*, ki je moškega spola, ter nedoločnega člena *uno*), *tra un anno avro gia completato il liceo* (primer je sprejemljiv, manjka pa naglasno znamenje – moralo bi biti *avrò* in *già*), *dopo un anno nel questo tempo mia matura era gia fatta* (pri katerem opazimo popolno neskladje v rabi časov).

8.1.3 V povedi *Danes se nisem premaknil iz hiše* so morali anketiranci kljub izraženi sedanjosti uporabiti preteklik. Za pravilne smo šteli več prevodov, ki so bili pomensko skladni s slovensko povedjo, in sicer je šlo večinoma za rabo različnih glagolov, npr. *oggi non mi sono mosso da casa* (z glagolom *muovere* 'premikati'), *oggi non sono uscito di casa* (z glagolom *uscire* 'iti ven'), *oggi non ho messo piede fuori di casa* (raba besedne zveze *mettere piede*), *oggi sono restato a casa tutto il giorno* (z glagolom *restare* 'ostati'). Eno od zgornjih pravilnih rešitev je izbralo 20 % anketirancev, starih do 20 let, in 41 % anketirancev, starih od 40 let. Opazili

smo nepravilno rabo glagola, člena in predloga, npr. *oggi non o meso il piede fuori di casa* (glagol *o* je zapisan napačno, določni člen *il* pred samostalnikom *piede* je odveč), *oggi non mi sono mosso fuori di casa* (struktura *muoversi fuori* ni pravilna: lahko bi uporabili strukturo *muoversi da casa* ali *uscire di casa*), *oggi non mi sono mosso dalla casa* (ne uporabimo očlenjenega predloga *preposizione articolata dalla*, ampak samo predlog *di*), *oggi non sono andata fuori casa* (pri čemer struktura *andare fuori casa* ni pravilna, možna pa je struktura *andare fuori città*), *non ho lasciato la casa oggi* (pri čemer bi moral biti *oggi* na začetku povedi). Nekaj neustreznih struktur je še: *oggi non sono andato da mia casa*, *non sono uscito casa oggi*, *oggi non mi sono fatto muovere da casa*, *oggi non sono andato dalla casa*, *oggi non vado da casa*, *tutto in giorno sono rimasta a casa*.

8.1.4 Sledi poved *Včera j sem tekla k Petru*, pri kateri so morali anketiranci uporabiti preteklik *passato prossimo*; težave so imeli predvsem pri rabi pomožnih glagolov *essere* ali *avere*, ki se uporabljata izmenično glede na tip glagola, in sicer se *essere* uporablja ob glagolih premikanja. Pri anketirancih, starih do 20 let, jih je poved pravilno prevedlo zgolj 8 %, pri starejših od 40 pa nekoliko več, 18 %. Pravilni prevod povedi se glasi *Ieri sono corso da Peter*, pri čemer upoštevamo tudi žensko obliko *sono corsa*. Anketiranci so imeli težave predvsem pri izbiri pomožnega glagola; najpogostejša napaka je bila izbira pomožnega glagola *avere*. Med preostalimi napakami beležimo tudi napačni glagol v pretekliku, in sicer so se namesto *corso* pojavile oblike *correto*, *corruto*, *corti*, *corso*. Med pogostimi napakami je tudi raba nepravilnega predloga, in sicer so namesto *da* uporabili pretežno *a* (70 %). Anketiranci so tudi velikokrat prevedli osebno ime *Peter* v *Pietro*, česar jim nismo šteli kot napako, čeprav osebnih imen naj ne bi prevajali.

8.1.5 Pri primeru *Včera j sem pretekel 3 kilometre* smo ponovili rabo glagola *correre*, ki pa je tokrat zahteval drugačno obliko pomožnega glagola. Pravilni prevod se glasi *Iero ho corso per 3 chilometri*. Primer je pravilno rešilo 7 % anketirancev, starih do 20 let, in 21 % anketirancev, starejših od 40 let. Med najpogostejšimi napakami sta bili nepravilna raba pomožnega glagola in raba glagola *correre*. Namesto *corso* ali *corsa* so zapisali *corato*, *corruto*, *corro*, *corroso*, *corsi*, *coretto*, nekajkrat (6 %) so tudi zamenjali glagol in uporabili *percorso*, kar smo šteli kot pravilno, v 3 % se je pojavila raba glagola *fatto*, kar smo šteli za nepravilno.

8.2 Primeri popravljanja povedi

Sledijo naloge, pri katerih so morali anketiranci pravilno popraviti napake v povedi, in sicer so morali popraviti napake v petih italijanskih povedih.

8.2.1 Anketiranci so morali popraviti poved *Sopratutto la mattina ho difficoltà di alzarmi*. V povedi so štiri napake, in sicer dvakrat en sam soglasnik namesto dvojnega v besedi *soprattutto*, ravno tako enojni soglasnik namesto dvojnega v

besedi *mattina*, sledi predlog *a* pred *alzarmi*; upoštevali smo različico *ad*, ki se v italijanščini piše pred besedami, ki se začenjajo na samoglasnik, da se olajša izgovarjava. 21 % od vseh vprašanih povedi ni spreminjalo, torej so menili, da je pravilna, ali pa so jo prevedli, morda zato, ker so bili pod vplivom prejšnjih povedi, ki so jih morali prevesti. Zgolj 6 % vprašanih, starih do 20 let, in 16 % starejših od 40 let je poved popravilo prav. Najpogosteje so anketiranci zane-marili dvojni soglasnik pri besedi *soprattutto* in napačno uporabili predlog *a* namesto *ad* pred besedo *alzarmi*.

8.2.2 Pri primeru *Ieri si ha fatto la permannennte* se pojavijo tri napake, in sicer glagol *avere* namesto *essere* in dvakrat dvojna soglasnika pri besedi *permanente*. Pravilna poved se glasi *Ieri si è fatto la permanente*. Tudi v tem primeru je 27 % vseh vprašanih poved prevedlo, 3 % vseh vprašanih pa ni popravilo vseh napak. Zgolj 5 % iz skupine starih do 20 let in 15 % iz skupine starih nad 40 let je poved popravilo prav. Med najpogostejšimi napakami so bili zamenjava časa, izražena z *aveva fatto*, elipsa zaimka *si* in nepravilen zapis besede *permanente*.

8.2.3 Pri primeru *Noi non fumo contenti del esito della partita* se pojavijo tri napake, in sicer enojni soglasnik pri glagolu *fummo*, dvojni soglasnik pri besedi *contenti* in nepravilna raba očlenjenega predloga *preposizione articolata dell'* pred besedo *esito*. Tudi v tem primeru je skupno 27 % vprašanih poved prevedlo ali ni navedlo ničesar ali je ni dokončalo. Zgolj 4 % iz skupine do 20 let in 12 % tistih nad 40 let je poved popravilo pravilno. Pravilna poved se glasi *Noi non fummo contenti dell'esito della partita*. Najpogostejše napake so bile pri rabi očlenjenega predloga *preposizione articolata*, saj te napake anketiranci niso opazili.

8.2.4 Pri primeru 9 *Credo che lui è bravissimo* so morali anketiranci zamenjati glagol *è*, ki je v sedanjiku, z glagolom *sia* v konjunktivu. Pravilna poved se glasi *Credo che lui sia bravissimo* in jo je prav popravilo 25 % anketirancev, starih nad 40 let, v nasprotju s 5 % tistih iz skupine do 20 let. 33 % vseh vprašanih je poved ali prevedlo, ali so bili mnenja, da je pravilna, ali pa je ni dokončalo.

8.2.5 V primeru 10 *Hai visto Maria? Sì, gli ho detto che era molto bella* je napaka samo pri zaimku *gli*; pravilna poved se glasi: *Hai visto Maria? Sì, le ho detto che era molto bella*. Poved so anketiranci rešili zelo dobro, saj jo je 20 % anketirancev, starih do 20 let, in 35 % iz skupine nad 40 let popravilo prav. Kljub temu je skupno 21 % anketirancev poved prevedlo, namesto da bi jo popravili.

8.3 Primeri dopolnjevanja frazemov

Zadnjo skupino predstavljajo primeri z italijanskimi frazemi, ki imajo ustaljeno strukturo, zato odstopanj pri dopolnjevanju nismo upoštevali (preglednica 3).

Preglednica 3: Primeri italijanskih frazemov

Frazem	Rešitev	Do 20 let	Nad 40 let
<i>Chi non muore</i>	<i>si rivede</i>	6 %	27 %
<i>È caduto dalla padella</i>	<i>alla brace</i>	10 %	39 %
<i>la pulce nell'orecchio</i>	<i>Mettere</i>	12 %	35 %
<i>Sbagliando si</i>	<i>impara</i>	25 %	70 %
<i>Pancia mia fatti</i>	<i>capanna</i>	17 %	37 %

- 8.3.1 V primeru *Chi non muore si rivede* je 6 % anketirancev, starih do 20 let, in 27 % tistih iz skupine nad 40 let frazem dopolnilo prav. Skupaj je bilo 12 % takih, ki niso navedli ničesar ali pa so napisali, da ne poznajo rešitve. Med napačnimi odgovori najdemo *vive, è vivo, resta vivo, non vive, sopravvive, spr*.
- 8.3.2 V primeru *È caduto dalla padella alla brace* je pravilno rešitev navedlo 39 % anketirancev, starih nad 40 let, in 10 % v skupini do 20 let. Med pogostimi napakami je raba očlenjenega predloga *nella*, skupaj 18 %. 12 % vseh vprašanih ni navedlo ničesar. Med napačnimi odgovori najdemo *ha terra, velicemente, sul pavimento, alla terra in e si rompe*.
- 8.3.3 Pri frazemu *Mettere la pulce nell'orecchio* je primer prav dopolnilo 35 % anketirancev, starih nad 40 let, in 12 % iz skupine do 20 let. Med pogostimi napakami najdemo *mi ha messo, il mio cane ha, hai, ho fatto, eliminare, aveva in si ha fatto*. 18 % anketirancev ni navedlo ničesar oz. ni vedelo odgovora.
- 8.3.4 V primeru *Sbagliando si impara* je pravilno dopolnilo navedlo 70 % anketirancev iz skupine nad 40 let in 25 % iz skupine do 20 let. 10 % vseh vprašanih ni navedlo ničesar. Med napačnimi odgovori so *di tutto, fraga, spesso in molto spesso*.
- 8.3.5 V primeru *Pancia mia fatti capanna* je 37 % starih nad 40 let in 7 % starih do 20 let končni del dopolnilo prav. 10 % vseh vprašanih ni navedlo ničesar. Med napačnimi odgovori najdemo *avanti, miei, mangiare, erriri, tuoi, I salti in tante cose strane*.

9 SKLEP

Položaj dvojezičnosti v slovenski Istri se nedvomno spreminja, o tem pričajo rezultati splošne mature iz italijanskega jezika, ki so iz leta v leto slabši (RIC 2018), takšno je tudi mnenje učiteljev italijanskega jezika v osnovnih in srednjih šolah. Položaj italijanščine ni zavirljiv, znanja je čedalje manj in zato bomo dvojezična družba le na papirju. V primerjavi z rezultati iz leta 2014, ko se je 89 % vprašanih opredelilo za dvojezične, je v raziskavi, ki je bila izvedena leta 2018, 84 % anketirancev izjavilo, da je slovenska Istra dvojezična, nekaj manj, 63 %, jih sicer meni, da so sami dvojezični, a je delež še vedno zelo velik predvsem glede na reševanje

jezikovnih nalog. Izsledki raziskave se še vedno nagibajo k dvojezičnosti, in sicer tako v smislu družinskih okoliščin kot osebnega pogleda na dvojezičnost, so pa rezultati jezikovnih nalog zaskrbljujoči. Med posameznimi tipi nalog, ki zajemajo prevode, popravljanje napak in poznavanje jezikovnih fraz, po posameznih anketiranih skupinah ni bistvenih razlik in odstopanj. Najslabše rezultate dosegajo mladi do 20 let, pri katerih se pri prevodih odstotki gibljejo med 18 in 22, v skupini starejših od 40 let pa je stanje nekoliko boljše, saj je skoraj polovica njihovih prevodov pravilna. Pri popravljanju napak stanje pri mladih do 20 let ni bistveno drugačno, nekoliko boljše pa je pri anketirancih, starih nad 40 let. Največji odklon opazimo pri ustaljenih frazah: skupina do 20 let je znala ustrezno dopolniti 25 % primerov, anketiranci, stari nad 40 let, pa so bili veliko uspešnejši, v 70 %. Sklepamo lahko, da gre pri ustaljenih frazah izključno za predhodno poznavanje oz. nepoznavanje fraze, ki so jo morali dopolniti, zato tudi tolikšna razlika. Z medgeneracijskega vidika pri mladih do 20 let starosti ne moremo govoriti o dvojezičnosti, saj jezikovni test opozarja na skromno poznavanje italijanščine, anketiranci, stari nad 40 let, pa so še dvojezični, saj so glede na rezultate jezikovnega testa še zmožni aktivne rabe italijanskega jezika.

LITERATURA

- Auer – Wei 2007** = Peter Auer – Li Wei, *Handbook of Multilingualism and Multilingual Communication*, Berlin – New York: Mouton de Gruyter, 2007 (Handbooks of applied linguistics 5).
- Baker 2011** = Colin Baker, *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*, Bristol – Buffalo – Toronto: Multilingual Matters, 2011.
- Bažec 2016** = Helena Bažec, L'italiano »sloveno«, *Studia universitatis hereditati* 4.1 (2016), 33–47.
- Čok 2006** = Lucija Čok, *Bližina drugosti = The close otherness*, Koper: Založba Annales – Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2016.
- Čok 2008** = Lucija Čok, *Učinkovitost dvojezičnih modelov izobraževanja na narodno mešanih območjih – izziv in prednost za Evropo jezikov in kultur: zaključno poročilo ciljno-raziskovalnega projekta*, Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, 2008.
- Čok 2009** = Lucija Čok, *Izobraževanje za dvojezičnost v kontekstu evropskih integracijskih procesov: učinkovitost dvojezičnih modelov izobraževanja v etnično mešanih okoljih Slovenije*, Koper: Založba Annales – Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2009.
- Diebold 1964** = A. Richard Diebold, Incipient bilingualism. v: Dell Hymes (ur.), *Language in Culture and Society: a Reader in Linguistics and Anthropology*, New York: Harper and Row, 1964, 495–506.
- Furlan 2010** = Marina Furlan, Primerjalna študija stališč študentov do dvojezičnosti, *Psihološka obzorja* 19.3 (2010), 35–52.
- Hockett 1958** = Charles F. Hockett, *A Course in Modern Linguistics*, New York: Macmillan Company, 1958.
- Knaflič 2010** = Livija Knaflič, Pismenost in dvojezičnost, *Sodobna pedagogika* 61.2 (2010), 280–294.
- Kompara 2014** = Mojca Kompara, Je Slovenska Istra še dvojezična?, *Jezikoslovni zapiski* 20.2 (2014), 89–106.
- Kompara 2015** = Mojca Kompara, The Phenomenon of the Italian Television in the Bilingual Area of Slovenia, *XXXIII Congreso Internacional de AESLA: libro de resúmenes = XXXIII AESLA International Conference: book of abstracts*, Madrid: Universidad Politécnica, 2015, 423.
- Kompara 2017** = Mojca Kompara, Il fenomeno della televisione italiana nell'area bilingue della Slovenia, *Libro dei riassunti: in occasione del 40° anniversario degli Studi di Italianistica a Pola = Knjiga sažetaka: povodom 40. godišnjice studija talijanstike u Puli*, Pola = Pula, 2017, 68.

- Marian – Shook 2012** = Viorica Marian – Anthony Shook, The Cognitive Benefits of Being Bilingual, *Cerebrum: the Dana forum on brain science*, 2012 (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3583091/>).
- Moradi 2014** = Hamzeh Moradi, An Investigation through Different Types of Bilinguals and Bilingualism, *International Journal of Humanities & Social Sciences Studies* I, 2 (2014), 107–112 (https://www.ijhss.com/files/Hamzeh-Moradi_6813z4a4.pdf).
- Novak Lukanovič 1998** = Sonja Novak Lukanovič, Stališča do večinskega in manjšinskega jezika v vzgoji in izobraževanju na narodnostno mešanem območju v Sloveniji, v: *Jezik za danes in jutri: zbornik referatov na II. kongresu Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije, Ljubljana, 8.–10. oktober 1998*, ur. Inka Štrukelj, Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije, 1998, 91–96.
- Novak Lukanovič 2010** = Sonja Novak Lukanovič, Jezikovno prilagajanje na narodno mešanih območjih v Sloveniji, *Slavistična revija* 58.4 (2010), 405–418.
- Novak Lukanovič – Mulec 2014** = Sonja Novak Lukanovič – Breda Mulec, Izvajanje dvojezičnosti v javni upravi v Sloveniji, *Mednarodna revija za javno upravo* 12.1 (2014), 95–109.
- Pavlenko 2006** = Aneta Pavlenko (ur.), *Bilingual Minds: Emotional Experience, Expression, and Representation*, Clevedon – Buffalo – Toronto: Multilingual Matters Ltd., 2006.
- RIC 2018** = *Državni izpitni center* (2018) (http://www.ric.si/general_matura/general_information/).
- Sedmak 2009** = Mateja Sedmak, Manjšine in skupinske (etnične) identitete: primerjalna študija slovenske in italijanske manjšine, *Annales: anali za istrske in mediteranske študije: series historia et sociologia* 19.1 (2009), 205–220.
- Siraj-Blatchford – Clarke 2000** = Iram Siraj-Blatchford – Priscilla Clarke, *Supporting Identity, Diversity and Language in the Early Years*, Berkshire: Open University Press, 2000.
- Stepien idr. 2013** = Tomasz Stepien idr., *Spatialisation of Education: Migrating Languages – Cultural Encounters – Technological Turn*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 2013.
- Svanjak 2013** = Jerneja Svanjak, *Televizija kot masovni medij pri usvajanju jezika: diplomsko delo = La televisione come mass media nell'apprendimento della lingua: tesi di laurea*, Univerza na Primorskem v Kopru, 2013. – Tipkopis.
- Weinreich 1953** = Uriel Weinreich, *Languages in Contact*, Berlin: Walter de Gruyter, 1953.
- Zerzer 2009** = Nada Zerzer, More language(s) – more space(s)?: reflections on the representation of heteroglossia and minority languages in the Alpe-Adria region, *Annales: anali za istrske in mediteranske študije: series historia et sociologia* 19.1 (2009), 157–172.
- Zorman 2005** = Anja Zorman, Glasovno zavedanje in razvoj osnovne pismenosti v prvem, drugem/tujem jeziku, *Sodobna pedagogika* 56, posebna izd. (2005), 24–45.
- Zudič Antonič – Malčič 2007** = Nives Zudič Antonič – Metka Malčič, *Il vicino diverso: percorsi di educazione interculturale di lingua italiana = Bližina drugosti: poti italijanskega jezika do medkulturne komunikacije*, Koper: Znanstveno-raziskovalno središče – Založba Annales, 2007.

SUMMARY

Understanding the Status of Bilingualism among Members of Two Generations in Slovenian Istria

This article focuses on the status of bilingualism in Slovenian Istria among members of two generations, exploring whether the generation under twenty and that over forty can still use Italian and can thus be considered bilingual. The research presented is a continuation of two studies conducted over the past years that examined bilingualism among people between twenty and forty. During the 1980s and 1990s, this generation largely followed the Italian media and thus learned Italian even before starting primary school. Because foreign language proficiency is an advantage, the aim of this research is to present the current status of bilingualism in Slovenian Istria among people under twenty and those over forty and to determine the extent of bilingualism among individuals in these two groups. Based on the findings obtained, it can be determined whether the two generations in the study can be defined as bilingual.